

Uniwersytet Marii Curie- Skłodowskiej w Lublinie

Wydział Prawa i Administracji

Mgr Paweł Siejak

Wpływ Rady Europy na sytuację prawną mniejszości narodowych w Republice Łotewskiej

Niniejsza praca poświęcona jest problematyce ochrony prawnej mniejszości narodowych w Republice Łotewskiej od czasu odzyskania przez ten kraj niepodległości w roku 1991 do czasów współczesnych. Jej celem jest ukazanie wpływu Rady Europy na proces kształtowania się sytuacji prawnej mniejszości narodowych w Republice Łotewskiej. Tematyka ochrony mniejszości narodowych w Europie jest wciąż kwestią bardzo istotną i złożoną z punktu widzenia ochrony praw człowieka i bezpieczeństwa w Europie.

Ochrona mniejszości narodowych jest integralną częścią praw człowieka. Mniejszości narodowe spotykają się, tak w przeszłości jak i obecnie, z dużą dyskryminacją na gruncie prawnym. Organizacją, która najbardziej przyczynia się do zmian w przedmiotowej sprawie w ustawodawstwie łotewskim jest Rada Europy.

Rozdział 1 dotyczy ogólnej charakterystyki Rady Europy i instytucji ważnych z punktu widzenia prawnej ochrony mniejszości narodowych. Tematem tego rozdziału jest m. in. opisanie systemu instytucjonalnego ochrony praw człowieka w Radzie Europy, przybliżenie znaczenia Europejskiej Karty Języków Regionalnych lub Mniejszościowych oraz Konwencji Ramowej o ochronie mniejszości narodowych, a także mechanizmów egzekwowania ochrony praw mniejszości narodowych w systemie Rady Europy.

Rozdział 2 prezentuje kwestię ochrony praw mniejszości narodowych w fazie zabiegów Republiki Łotewskiej o członkostwo w Radzie Europy, czyli procedurę

akcesyjną. Przedmiotem rozważań jest problematyka mniejszości narodowych jako element wymogów progowych członkostwa Republiki Łotewskiej w Radzie Europy oraz działaniach przez nią podjętych.

W rozdziale 3 ukazano działania podjęte przez Republikę Łotewską w jej ustawodawstwie pod wpływem procedury monitoringowej prowadzonej w związku z członkostwem w Radzie Europy. W szczególności dokonano analizy procedury monitoringowej prowadzonej przez Komitet Doradczy przy Konwencji Ramowej o Ochronie Mniejszości Narodowych, Europejską Komisję przeciw Rasizmowi i Nietolerancji oraz Komisarza Praw Człowieka. Dokonano analizy orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i jego wpływu na zmianę ustawodawstwa łotewskiego.

Rozdział 4 poświęcony jest współdziałaniu Rady Europy z innymi organizacjami międzynarodowymi w zakresie ochrony praw mniejszości narodowych w Republice Łotewskiej. Pokazano współpracę, synergię i korelację działań w przedmiotowym zakresie z ONZ, Unią Europejską i OBWE oraz zmiany, jakie nastąpiły na skutek tych działań w systemie prawnym Republiki Łotewskiej.

W zakończeniu zweryfikowano hipotezy badawcze i wysunięto postulat *de lege ferenda* dotyczący usprawnienia procedury monitoringowej.

Słowa kluczowe: Republika Łotewska, Rada Europy, mniejszości narodowe, Rosjanie na Łotwie, mniejszości narodowe w państwach nadbałtyckich, monitoring praw człowieka, prawa człowieka, nieobywatele, obywatelstwo, prawa językowe.